

תורת אביגדור

הגאון ר' אביגדור מילר זצ"ל

שיחות מוסר והדרכה בפרשת השבוע
מיוסדות על שיעוריו, ספריו, וכתבי תלמידיו

פרשת עקב

מהדורת כנסת ישראל

לזכות רפואה שלימה
חיה מלכה בת בת-שבע
בתוך שאר חולי ישראל

פרנס השבוע

אנו זקוקים לתרומות כדי לעמוד בביקוש הרב
נא לתרום בעין יפה

להנצחות: 076-599-4020

לזכות מרדכי וטובה ארמן

ולעילוי נשמת

אלעזר מנחם בן אברהם שמואל
אלטע דבורה בת אשר

חיים שלמה בן דוב בער
גיטל בת מנחם מנדל

ניתן להשיג את החוברת בחינם:

ביתר עילית	ספרים ווינקעל	עזרת תורה	ירושלים
058-324-5544 גבעה A	15 עלי הכהן	053-318-4381 ארזי הברכה	052-763-2150 ביה"כ הר צבי
052-760-2289 גבעה B	02-650-2327 ספרי אור החיים	054-841-9231 בית וגן	054-841-7272 גאולה זכרון משה
<u>ערים אחרות</u>	4 בר אילן	022-625-0612 גבעה צרפתית	058-325-5458 גבעת שאול
054-853-5670 אלעד	052-266-9937 קרית משה	058-321-9933 גני גאולה	 הר נוף
052-716-9528 אופקים	02-586-0088 רוממה-המ"ג	054-851-9014 ישיבת מיר	052-766-5331 נוה יעקב
08-864-6516 אשדוד	058-718-5065 רחביה	 סורוצקין	 שער הספר
03-570-3134 בני ברק	050-412-7721 רמות	 סורוצקין 31	 סנהדריה
054-851-9014 ברכפלד	055-677-8301 רמת אשכול	02-536-2280 סנהדריה המורחבת	054-859-3064 עזרת תורה
058-322-0251 גבעת זאב	052-767-4151 רמת שלמה	 סנהדריה	058-328-5464 עזרת תורה
02-534-2467 טלוסטון	<u>בית שמש</u>	 סנהדריה	 עזרת תורה
052-447-4126 מודיעין	053-232-1710 קריה	 סנהדריה	 עזרת תורה
08-974-3086 קרית ספר	052-767-4151 רמב"ש א'	 סנהדריה	 עזרת תורה
052-760-6491 רכסים	054-842-7664 רמב"ש ג'	 סנהדריה	 עזרת תורה
055-674-8959 תל אביב	052-710-9132 רמת אברהם	 סנהדריה	 עזרת תורה

לברורים והנצחות : 076-599-4020

או לקבלת החוברת במייל: ey@torasavigdor.org

צריכים את עזרתכם! נא לתרום בעין יפה!

תרומות חודשיות מומלצות: 10 ש"ח, 20 ש"ח, 50 ש"ח, 100 ש"ח

הנצחת מדור שו"ת - 200 ש"ח

הנצחת חצי פרשה - 500 ש"ח

פרנס השבוע (יותר מאלפיים חוברות!) - 1000 ש"ח

להוספת חוברות באזורכם, נא להוסיף בקשה ולציין אזור המבוקש

ניתן לתרום בעמדות נדרים פלוס

או בנדרים פון: 03-763-0585

קרן מס' 2985

OR AT [TORASAVIGDOR.ORG/DONATE](https://torasavigdor.org/donate) (SPECIFY "TOWARDS HEBREW EDITION")

חוברת מס' 97

הדפסה - "בית הדפוס" 1155-210-077

תורת אביגדור

פרשת עקב

מי כעמך ישראל

השמים ושמי השמים

בפרשת השבוע ישנו פסוק, שראוי לכל אחד ואחד מאתנו ללמוד אותו בשום לב, משום שנמצאת בו אחת ההצהרות החשובות ביותר בכל התורה כולה. הצהרה זו - אסור לנו לשכוח, אלא מוטל עלינו לשומר אותה במודעותנו במשך כל חיינו, וללמוד אותה לילדינו.

הפסוק אומר (דברים י, יד), "הן לה' אֱלֹקֵינוּ הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַיִם הַשָּׁמַיִם" - פירושו של דבר, שהיקום כולו שייך להשי"ת. האם אתם מעלים בדעתכם מהו היקום? ניתן להמחיש זאת כך: אם הייתם נכנסים אל תוך חללית הטסה במהירות האור - כשלוש מאות אלף קילומטר לשנייה - הייתם הופכים לאנשים מבוגרים מאוד עוד קודם שהייתם מגיעים לחלק מאותם כוכבים מרוחקים, אותם עדיין ניתן לראות. הייתם מספיקים להתחתן ואף לחתן את נכדיכם, ואולי הייתם זוכים ורואים נכדי נינים באותה חללית, ועדיין לא היה מסתיים המסע.

וכל זה הוא כמו גרגיר אבק ביחס ל"שמים ושמי השמים" השייכים כולם לה'. כל התיאור הנ"ל אינו אפילו תחילתו של המסע. החלל נמשך עוד ועוד, ואין לנו שום השגה בעוצמת מרחביו האין-סופיים. ישנם עשרות ואולי מאות מיליונים של עולמות, וכל זה רק בגלקסיה אחת! הגלקסיה שלנו היא כמו טיפה מן הים כלפי האין סוף. קיימות גלקסיות יותר ממספר הטיפות הנמצאות באוקיינוס השקט! וכל זה שייך להשי"ת! "הן לה' אֱלֹקֵינוּ הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַיִם הַשָּׁמַיִם הָאֵלֶּךְ וְכָל אֲשֶׁר בָּהּ!"

במי חושק ה'?

כעת נשים לב היטב לדברי הפסוק הבא, כי בו יתגלה לנו מהו הדבר המעניין את מי ששמי השמים שלו. אומר הפסוק "רַק בְּאַבְרָהָם חֻשֵּׁק ה' לְאַהֲבָה אוֹתָם". פירושו של דבר, שאדון העולמות כולם אינו מעוניין בשום דבר, זולת "אבותיך". לשמש האדירה אין שום משמעות בעיני ה' יתברך. מיליוני הכוכבים גם הם חסרי חשיבות. מיליארדי הקילומטרים של החלל החיצון - הכל אפס וכלום. רק באבותיך מוצא ה' חפץ וענין, "לאהבה אותם".

ואם יחשוב האדם לעצמו, "נו טוב, כל זה כבר עבר וחלף מן העולם, הרי כתוב בפירוש 'רק באבותיך'", לזה יש להמשיך ולקרוא: "וַיִּבְחַר בְּזָרְעָם אַחֲרֵיהֶם בָּכֶם מִכָּל הָעַמִּים כִּי־וָה הָזֶה". "בכם" פירושו בנו, בעם ישראל, בכל אחד ואחד מאתנו! יש כאן הצהרה מרעישה מפיו של אדון כל העולמים, שהוא אוהב את עמו יותר מכל דבר אחר הקיים ביקום כולו! "בזרעם אחריהם בכם" פירושו שה' בחר בכם, בכל דור ודור, לנצח נצחים. בכל פעם שמילים אלו יילמדו על ידי "זרעם אחריהם", ידעו נא כי רק בהם מוצא ה' עונג ושמחה!

רש"י, הרמב"ם והקורא הנעים

מיהם אותם "זרעם אחריהם" - האם מדובר רק ברש"י, ברמב"ם או בגדולי הדורות? לא! המילים האלו מתייחסות לכל יהודי כשר, שומר תורה ומצוות. אם אתה נאמן לה', אז הוא פונה אליך ואומר, "היקום כולו שייך לי, כל מיליארדי הגלקסיות שלי הם, אולם אני בחרתי רק באבותיך, וכן בך, זרעם אחריהם". הכוונה לאנשים, נשים, בנים ובנות - כל אחד ואחד מהם חשוב יותר מהבריאה כולה! הקב"ה אוהב את חיים, את דוד, את ירוחם ואת אלעזר. הוא חושב רק על חנה'לה ורבקי וגיטי!

ידע נא הקורא הנעים, בכל מקום שהוא, ה' אוהב אותך יותר ממה שהוא אוהב את היקום כולו! לכל אחד ואחד מכם הוא פונה ואומר: "רק אתם מעניינים אותי!"

הנושא המרכזי

באמת אין צורך להמתין עד לפרשת עקב כדי להבין שעם ישראל הם העניין כאן, משום שלמען האמת, זהו הנושא המרכזי, הבריוח התיכון, של התורה הכולה, של כל כתבי הקודש. חשיבותו של היהודי בעיני השי"ת הוא הנושא העליון והחשוב ביותר בתורה; כמובן שהנושא העליון הוא הקדוש ברוך הוא, אולם המסקנה המתבקשת מזה היא שעם ה' הוא העניין המרכזי.

והנה, כאשר אנו חפצים לדעת מהם הדברים שמעניינים אדם מסוים, עלינו להאזין לשיחותיו; צריך לשמוע מהם הנושאים עליהם הוא מדבר. למשל, בחור ישיבה הנפגש פגישת שידוכין עם נערה, והוא רוצה לדעת מהם הנושאים המעניינים אותה, עליו לבחון האם היא מדברת על הבית והמשפחה, ועל השאיפה ליצור בביתה אווירה מיוחדת של בית המקדש, או על הבילויים והחופשות שהיו לה בעבר ולאלו שהיא מצפה להם בעתיד, ועל שאר הנאות ובידורים - זהו האופן לדעת היכן נמצא ליבה.

ובכן, מהי התורה? כאשר אנו לומדים את דברי התורה, אנחנו שומעים את קולו ואת מחשבותיו של הבורא יתברך. התורה היא מחשבותיו של ה'. אמנם אין לנו השגה כלל במחשבותיו, ואין זה בידו של בן אנוש להבין דבר זה, אולם בכל הנוגע אלינו, כאשר הקב"ה מדבר בתורתו, הוא מגלה לנו מהן מחשבותיו. התורה היא "דברי אלקים חיים" - דיבורו של קדוש. אם כן, כאשר נאזין ברוב קשב לשיחתו של ה', נבין מזה מהם הנושאים המעניינים אותו, ומהו הדבר החשוב בעיניו.

מי שיסתכל בתורה, אפילו במבט השטחי ביותר, ייווכח שהדבר החשוב ביותר בעולם כולו הוא עם ישראל. הדבר מדהים - התורה עוסקת ומדברת רק על עם ישראל! זהו הנושא האחד והיחיד בתורה, ובכל מקום בחומש בו נפתח נראה כיצד ה' מדבר אל משה ואל שאר הנביאים, כולם זרע אברהם. התורה, נביאים וכתובים כולם, עוסקים אך ורק בעם ישראל. העובדה הזו מבליטה מאוד את היסוד הנ"ל, שעם ישראל הם הנושא המרכזי, והם ורק הם עומדים בראש מעייניו של השי"ת.

אימפריות נשכחות

מראשיתה של התורה, אזכורם של כל שאר הנושאים מלבד עם ישראל, הוא מינימלי ביותר עד בלתי קיים. התורה אינה מזכירה ולו במילה את כל אותן האימפריות שהיו קיימות בימי קדם. עליכם לדעת, שבאותה תקופה בה אירעו לאבותינו המאורעות המוזכרים בתורה, היו בעולם אימפריות גדולות ואימתניות. היו מלכים רבי-עוצמה בעלי ממשלות חזקות ביותר, ששלטו בערים רבות. דברים רבים התרחשו אז בעולם, אירועים שמעניינים מאוד את ההיסטוריונים, שראוי היה לכוללם עלי ספר. ובכל זאת, לכל אלו אין את הזכות לשמש אפילו כדמויות רקע אפרוריות בתורה הקדושה.

לדוגמא, בתקפותם של האבות הקדושים היתה בעולם אימפריה עצומה בשם "שומר", ולא שמענו אודותם כלל בתורה, כמו גם אודות האירים, הנורדים, וכל שאר עמי העולם, אלא רק אודות עם ישראל. מלחמות המצרים והרומיים, והפרסיים - כל אלו אינם קיימים כלל וכלל.

התורה אינה ספר של יהודים

יהיה מי שיטען, "נו טוב, כמובן. התורה היא ספרם של עם ישראל, ואך טבעי הוא שידובר בו אודותם. הרי אם נסתכל בספר של העם הפולני, להבדיל, הפולנים הם אלו שיוזכרו בו. כך הוא גם בספרם של היהודים - הוא עוסק ביהודים".

אולם טעות גדולה היא בידם! התורה אינה ספר היסטוריה של העם היהודי. היא אינה "ספרו הלאומי" של עם ישראל, אלא זהו ספרו של ה' יתברך! זהו ספרה של הבריאה כולה, "השמים ושמי השמים, הארץ וכל אשר בה", וספר זה של הבריאה, עוסק אך ורק בעמו של הקב"ה.

וזה לא התחיל רק מאברהם אבינו, כבר מראשית הבריאה אנו מוצאים את עם ישראל. כבר כאשר היינו ילדים קטנים למדנו את דברי רש"י "בראשית - בשביל ישראל שנקראו ראשית". האם אי פעם נתנו את דעתנו למשמעותם של הדברים? עם ישראל, שהינו חלק קטן ביותר מהאנושות, בשבילו ורק בשבילו נברא העולם!

טיפות מים עכורות

זהו סיפורה של התורה כולה. הקב"ה מכריז באופן הברור ביותר שחפצו ועניינו הוא אך ורק בבני ישראל. כל שאר עמי העולם הם תפאורה בלבד. גם אלו המוזכרים בתורה, מטרתם היא רק למען ישראל.

"הן גוים כְּמִרְמָזִים" (ישעיה מ, טו) - כאשר שואבים מים מהבאר, מתחת לדלי ישנם כמה טיפות של מים עכורים הנוטפות מהדלי. לטיפות אלו אין שום חשיבות, וכל חפצו של דולה המים הוא רק במים הזכים שבתוך הדלי. כל עמי הארץ הם כמו אותן טיפות קטנות הנוטפות מהדלי, "כָּל הַגּוֹיִם כְּאֵין נִגְדוּ מֵאֶפֶס וְתֵהוּ נִחְשְׁבוּ לֵרֶ" (שם פסוק יז).

ואם ישאל השואל, כיצד יתכן שעמים גדולים, הממלאים את העולם כולו, הינם "אפס ותהו" בעיני ה'? ההסבר לזה נמצא בפסוקים מפרשתנו, בהם פתחנו, "הן לה' אֱלֹקֵינוּ הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַיִם הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶּ, רַק בְּאַבְרָהָם חִשֶּׁק ה' לְאַהֲבָה אוֹתָם וַיִּבְחַר בְּזָרְעָם אַחֲרֵיהֶם בְּכֵם מִכָּל הָעַמִּים כִּי־זֶה". הקב"ה אינו מתרשם מגודל ומעוצמה, והוא חפץ אך ורק באבותינו ובנו. ביחס לאהבתו של השי"ת לעמו, כל שאר האומות הם "כמר מדלי", כמו טיפות מים עכורות ובלתי חשובות. מבטו של השי"ת הוא "מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ".

זה לעומת זה

מרנא ר' ישראל סלנטר זיע"א, לימד אותנו יסוד גדול וחשוב בענין אופן הנהגתו יתברך בעולמנו, והוא, שלכל ענין וכח של אמת בבריאה, מתעורר כנגדו כח של שקר. היצר הרע מטיל את כל כובד משקלו על כל ענין טוב, וככל שאמת גדולה וחשובה יותר, כך גדל כח התנגדותו של היצר הרע. זוהי מציאות מכוונת, וזהו חלק מתכניתו של הבורא יתברך, שהשגת האמת תדרוש מלחמה ומאמץ. אין זה אומר שלא ניתן להתגבר על המכשול שמציב בפנינו היצר הרע, אולם עלינו לדעת שלכל דבר טוב יש מעכבים ומפריעים.

נתחיל עם האמת הפשוטה, שהקב"ה ברא את העולם. "בראשית ברא אלקים" - כל מה שאנו רואים תלוי אך ורק ברצון הבורא יתברך. זוהי ראשיתה של התורה הקדושה, והוא היסוד האמיתי והחשוב ביותר.

מלחמה בה'

מכיון שאמת זו היא יסודי היסודות, מקיים היצר הרע כנגדה מלחמה בקנה מידה עצום. בכל העולם קיימים מוסדות אדירים שקידשו מלחמה באמונה בה'. כל האוניברסיטאות והמכללות, כל התיכונים, וכל בתי הספר היסודיים, הנם אויבים בלתי מוסתרים של האמונה בבורא עולם. גם אותן מדינות המשלמות מס-שפתיים לאיזה שהוא סוג של "דת", כבר נכבשו על ידי אנשי האקדמיה, העיתונים, הספריות, הרדיו, הטלוויזיה, וכו', וכל אלו מכריזים בקול גדול: "אין אֱלֹקִים כָּל מְזֻמּוֹתֵינוּ" (תהילים י, ד). אפילו בית המשפט

העליון של ארה"ב הצטרף למקהלה, ופסק שאסור על פי חוק ללמד על בורא העולם בבתי הספר הציבוריים. השומעים אתם? הבורא הוא אנטי-חוקתי! גם הכיתוב המופיע על גבי שטר הדולר המרכזי "באלקים אנו בוטחים" - אין בלבי ספק שיום אחד הוא יוסר. הם מנסים למחוק ח"ו את הקב"ה מכל וכל.

היה מקרה שאירע בצה"ל, שמישהו שלח מכתב בנוגע לאיזה ענין מעניני הצבא, ובראשו כתב "בס"ד". איזו מחאה קמה! הצבא הוציא הודעת התנצלות, והבטיח שזו היתה תקלה, ושהדבר לא יחזור על עצמו. המבינים אתם - בצבא הישראלי אין סייעתא דשמיא! הכל הוא רק "כחי ועוצם ידי"! הם לא צריכים את הקב"ה, הם מסתדרים מצוין בלעדיו. עד כדי כך גדולה היא ההתנגדות לבורא העולם - משום שאמיתות מציאותו יתברך היא הראשונה מבין יסודות האמונה.

מלחמה בעם ה'

על פי הדברים שנתבאר, נוכל להבין שהיסוד הגדול המגיע בעקבות היסוד הראשון, המושג הנעלה של "אוהב עמו ישראל", יספוג אף הוא מתקפה מצדו של היצר הרע. אם הנושא המרכזי של התורה הוא "רַךְ בְּאֲבֹתֶיךָ חֶשֶׁק ה' לְאַהֲבָה אוֹתָם וַיִּבְחַר בְּזֶרְעָם אֲחֵרִיָּהֶם בָּכֶם" - אז כל כוחות הרע מתאחדים לצבא אחד גדול, ויוצאים למלחמה נגד עם ה'. זו הסיבה שהיצר הרע קיבץ יחד את הממשלות, את כל כוחות הספרות, האקדמיה והתקשורת, וייעד אותם למטרה של מאבק באמת הזו, האמת של אהבת ה' לעמו. מימות עולם לא קמה ספרות עוינת המתקרבת לספרות האנטישמית הפורה. כמות החומר האנטישמי שנאמר ונכתב כנגד עם ישראל גדול יותר ממה שנכתב או נאמר אודות כל עם אחר על פני תבל.

מנהג אבותיהם בידיהם

האנטישמיות אינה רק לחם חוקם של אותם רשעים שהזכרנו, אלא היא מהווה חלק בלתי נפרד מ"תורת" הנצרות, והדברים כתובים שחור על גבי לבן בכתביהם. ואכן, החדרת הדעות האנטישמיות עשתה פרי ל"ע, והגויים הנוצרים גדלו על השנאה הזו והתחנכו על ברכיה.

השנאה התהומית הזו לא החלה בנצרות, אלא הרבה קודם לכן. ההיסטוריונים היוונים האשימו בכתביהם את היהודים בהאשמות הגרועות ביותר. השקרים שנכתבו שם הינם מגוחכים כל כך, אולם בשכלם של הגויים, כל דבר שנכתב על ידי אותם היסטוריונים מתקבל באופן אוטומטי כאמת בלתי ניתנת לערעור, וכך נזרעו זרעי השנאה בליבותיהם.

התופעה הזו היתה נפוצה באירופה כולה, ולא רק בעת העתיקה אלא גם בזמנים מאוחרים יותר. משפט דרייפוס המפורסם הציף את מדינת צרפת בספרות אנטישמית, ובמשך זמן רב, העיתונות והספרות במדינה היו מלאים בהכפשות והשמצות כנגד העם היהודי.

"אדם חסר בית הותקף על ידי קבוצה של יהודים חסידיים"

באמריקה של היום, ה"סטייל" הוא, ברוך ה', לא לדבר בגנותם של יהודים, אולם האנטישמיות קיימת כמובן. לאחרונה הופיעה כותרת ראשית באחד העיתונים הנפוצים בארה"ב: "אדם חסר בית הותקף על ידי קבוצה של יהודים חסידיים בויליאמסבורג". מה אירע שם? פושע נאלח, שבמקרה היה חסר בית, דקר יהודי חסידי ושדד ממנו את ארנקו. כאשר חסר-בית "תמים" זה החל במנוסתו, תושביה היהודים של ויליאמסבורג, שאינם טיפשים כלל וכלל, ידעו שהם אינם יכולים להזמין משטרה, משום שזו לא תעשה דבר. אז הם החלו לרדוף אחריו בעודם קוראים לעזרה, "חאפצעם! תפסו את הגנב!"

ואז החלו הדלתות להיפתח, ומתוכם זרמו עשרות יהודים אל תוך הרחוב. הם תפסו את הגנב והלה קיבל את טיפול ה"חאפצעם", שבסופו הוצרך להתפנות לבית החולים. וכיצד אירוע זה דווח על ידי ידידיהם הטובים של היהודים? אדם חסר בית הותקף על ידי קבוצה של יהודים חסידיים. כך הוא אצל האנטישמיים - מצב שיהודים מגנים על עצמם נקרא "מתקפה".

מתעלמים מהרוע

זוהי תופעה שראוי ליתן עליה את הדעת - מדוע כולם הם נגד היהודים? האם בימי קדם לא היו עמים אחרים שאפשר היה להשמיץ ולשנוא אותם? הלא היו גם היו עמים אכזריים ביותר, מהם שהיו מקריבים את בניהם לע"ז ועוד כל מיני רשעות ואכזריות, ובכל זאת, אף לא אחד מאותם עמים עמד בפני מבול של השמצות והכפשות כפי שחווה העם היהודי. מדוע זה כך?

פתרון החידה הוא היסוד הגדול שביארנו, שכל טוב הקיים בעולם, גורר מתקפת נגד מצד היצר הרע. להצליח לזלזל ולהמעיט בערכם של עם ישראל, נחשב ההישג הגדול ביותר של היצר הרע. היצר הרע מעוניין שהיהודי יצטייר באופן הגרוע ביותר. אז מעתה, יהודי העובר ברחוב וסופג קריאת גנאי, כעת הוא יבין מהי הסיבה לכך שדוקא הוא נבחר להיות המטרה ללעגם של שכניו, לעומת הכושים, הסינים, ושאר העמים.

והסיבה היא, שהיהודים הם הנקיים והמושלמים ביותר, והאהובים ביותר על ידי הקב"ה. כל עמי העולם נרתמו לקמפיין ההשמצה הגדול ביותר כנגד עם ישראל. זוהי תופעה מתוכננת מראש, ומטרתה לעקור את הרושם אותו מנסה הקב"ה להשריש בשכלם של בני האדם. במקום להכיר ש"כל ישראל בני מלכים הם", "בנים אתם לה' אלקיכם", "אהבתי אתכם נאום ה'", "כי עם קדוש אתה לה' אלקיך", ועוד אינספור פסוקים ומאמרי חז"ל על זה הדרך, העולם מנסה להשכיח זאת ממנו.

החזית הראשית

אולם הבה נניח כעת למהלכיו של היצר הרע בקרב אומות העולם, וגיוסם למען המלחמה בעם ה', ונתחקה אחר מהלכיו בקרב עם ישראל. הגמרא במסכת סוכה (נב, א) אומרת דבר מדהים, "שמוניח אומות העולם ומתגרה בשונאיהם של ישראל [היינו ישראל בלשון סגי נהור]". עיקר פעילותו של היצר היא בקרב היהודים. אין זה אומר שלגויים אין יצר הרע. יש להם די והותר, והוא אינו צריך לדאוג לגביהם, כי הם דואגים לעצמם. ובכל זאת, היצר הרע אינו רואה את עיקר הצלחתו בהכשלת הגויים, אלא **בקלקול שכלם של יהודים**, ולכן הוא משקיע את עיקר מרצו בהם, ובפרט בציבור היראים, ביהודים שומרי התורה והמצוות.

כל האנטישמיות בעולם, כל ספרות השנאה וההשפלה שהביא היצר הרע אל העולם, נועדה בעיקרה **להחשיך את שכלם של החרדים** לדבר ה', בכך שהוא מכריז מלחמה בדברי ה' שנאמרו בפרשתנו, שרק אותנו אוהב הקב"ה, ורק עלינו נתונה דעתו.

כמובן שהיצר מנסה להכשיל אותנו בעוד כהנה וכהנה עבירות ל"ע, הוא מחפש להרוויח עוד פרוטות מהצד, ולעולם לא יירתע מהעבודה הנוספת הכרוכה בכך, אם על ידי זה יצליח ח"ו להכשיל יהודי בעוד חטא. אולם מבין כל הדברים בהם עסוק היצר, הדבר שמעסיק אותו יותר מכל הוא, כיצד יצליח לגרום לכך שיהודים לא יכירו בחביבותם המיוחדת בעיני ה' יתברך.

שנאה-עצמית בקרב יהודים

קיימת לצערנו תופעה רוחנית, והיא, יהודים הנגועים בשנאה עצמית, הגורמת להם לתקוף את אחיהם שומרי התורה והמצוות. עלינו לדעת ולהבין, שזוהי צורה מסוימת של שנאה עצמית.

פעם נכחתי באסיפה של רבנים, והגאון ר' אליעזר סילבר זצ"ל דרש שם ואמר כי, "השנאה היא אנטישמיות בין יהודים שומרי תורה ומצוות בינם לבין עצמם". כאשר יהודים תוקפים יהודים חרדים, הם משקפים בזה את האנטישמיות הקיימת בעולם שבחוץ. ישנם, למרבה הצער, יהודים המביטים על גדולי ישראל באנטישמיות. גם חוסר כבוד זה הינו השתקפות של עבודתו של היצר הרע. יש יהודי שנפטר לאחרונה, רב יקר שהיה פעיל בהפצת יהדות. פעם, כאשר עזב את ביתו כדי למסור דרשה ב"דינר" מסוים, אשה אחת שישבה בתה, קראה לעבר חברתה, "אט קומט דער רויטער" - הנה בא האדמומי - היה לו זקן אדמומי. האם כך מדברים על רב בית כנסת?

זוהי דוגמא מתונה. ישנם דיבורים כל כך מורעלים כנגד רבנים וגדולים, וכמו שאמר הגר"א סילבר, שיש יצר הרע מיוחד לדבר סרה אודות רבנים. הם טוענים הרבנים הם נוכלים ובלתי ישרים. הם מחפשים רק כבוד וממון. ישנם אנשים היושבים בבית הכנסת ולועגים לרב. תופעה זו קיימת בכל בית כנסת שהוא, ללא יוצא מן הכלל. אפילו הרבנים בעצמם מוכרחים לשמור על עצמם, לבל יפלו לתוך רשתה של טעות זו, כי גם הם מושפעים מהיצר הרע.

למרבה הצער - הוא מצליח! היצר הרע עושה עבודה מצוינת מבחינתו, בכך שהוא משכנע אותנו שאיננו העם הנפלא ביותר בעיני ה'.

שטיפת מח של היצר הרע

אני מודע לכך שחלק גדול מהציבור עדיין אינו משוכנע בצדקת דברי. הסיבה לכך היא, שהם כבר הספיקו להיחשף די והותר לתעמולתם של הגויים. תורה זו של אומות העולם, הספיקה לחלחל אל תוך שכלנו. יהודים הגונים, שומרי תורה ומצוות, באים אלי בטענות, "אתה מטיח את העובדות. האם אינך יודע שכשזה מגיע לעסקים, היהודים אינם מוסריים כל כך?" הם מביאים לך דוגמאות ואנקדוטות; אני מאזין להם ואני שומע בקולם את ההד של היצר הרע, ושל תעמולת הגויים.

אותם אנשים נכנעו ללחץ שמפעיל עליהם היצר הרע. וכי האיטלקים הם מוסריים? האם אי פעם היו להם עסקים עם איטלקי? ומה עם הכושים או האירים? האם אי פעם עשיתם עמם עסקים? אין לכם דרך לדעת האם ועד כמה הם ישרים. רק כלפי יהודים אתה משוכנע שהם אינם ישרים, ובפרט היהודים חרדים שהם הנוכלים והרמאים.

הסוף לדעות הקדומות

אנו מלאים בדעות קדומות כלפי יהודים שומרי תורה ומצוות, והעבודה שלנו היא לסלק את הדעות הקדומות הללו משכלנו. עלינו להשתדל ולשקף את מחשבותיו של הקב"ה. אם הקב"ה הוא "אוהב עמו ישראל" יותר מהיקום כולו, כיצד יתכן שאתה תחשוב אחרת?

יתכן ודברים אלו יהיו קשים לעיכול, ועלינו לשמוע אותם ולהפנים אותם. אנחנו חייבים לתקן את שכלנו, מתוך הבנה שכל מה שקראנו ושמענו עד כה, זה מאה אחוז תוצאה של היצר הרע.

מבט של תורה

אנו מביטים בעולם אך ורק דרך עיניה של התורה הקדושה! התורה היא דרך החשיבה שלנו! אנו רגילים, ובצדק, לדון את מעשינו על פי הקריטריון של מצוות ועבירות, לשאול את עצמינו תדיר האם המעשה הזה והזה הוא דבר אותו נצטווית לעשות או שאסור לי לעשותו? באופן כללי, בדרך זו אנו מנהיגים את חיינו בדרך הישרה. "נִרְגְּלִי דְבַרְךָ יְאֹדֶר לְנִתְיָבִית" (תהילים קיט, קה). התורה מנחה אותנו היכן לפסוע, איפה בדיוק עלינו להניח את רגלינו בעוד אנו פוסעים בשבילי החיים, כך שלא נרד מהדרך ולא ניפול לתוך מהמורות החיים, ולא נתעה כאשר אנו מגיעים לפרשת דרכים.

אולם התורה כוללת הרבה מעבר לכך. פירוש המושג "תורה" הוא, המחשבות וההשקפות של התורה, אותן חפץ הקב"ה שנאמץ לעצמינו, ושעל פיהן נחיה. זהו מושג נעלה, אותו אנו מוצאים בדבריו של ישעיהו הנביא (נו, ד) - "וּבְחֶרֶדוֹ בְּאֶשֶׁר חִפְצָתִי". הקב"ה מגלה לנו באיזה דברים הוא חפץ, ועלינו מוטל לבחור לחפץ באותם דברים בהם חפץ ה'.

חוץ מקיום המצוות וההימנעות מעבירות, ישנן השקפות ומהלכי חשיבה מסוימים, שעל פיהם אנו מצווים לנהל ולעצב את חיינו. גם אם אין בזה שום נפקא מינה למעשה, עצם החשיבה בדרך הנכונה, בדרכו של השי"ת, היא עצמה מעלה גדולה. אדם שחסרות לו השקפות התורה, שאין לו את היחס שיש לתורה הקדושה, לא השיג כלל את המבוקש בעבודת הבורא.

אשר על כן, הפסוק בפרשתנו אודותיו אנו מדברים כאן, כולל בתוכו את אחת המחשבות החשובות ביותר של הקב"ה, אותה אנו מצווים לאמץ לעצמינו, "דק באבותיך חשק ה'... בכם מכל העמים כיום הזה". הקב"ה שמח ומתענג בעם ישראל. הוא מחובר אליהם וחושק בהם, לאהבה אותם, ולכן גם עלינו מוטל לאהוב אותם.

מיהו יהודי יפה?

ישנו ביטוי באידיש, "א שיינער איד" – יהודי יפה. האם "יהודי יפה" פירושו יהודי שנראה טוב מבחינה חיצונית? לא ולא! יהודי יפה פירושו יהודי ירא שמים – זהו יהודי יפה. אם הוא שומר תורה ומצוות, אז בעינינו הוא יפה, משום שאנחנו מביטים דרך עיניו של הקב"ה, ולכן הוא נראה יפה. אם הוא אינו שומר תורה ומצוות, אז הוא נראה בעל מום. יש בו משהו מוזר ולא מתאים.

כל יהודי כשר הוא נאה בעינינו, משום שהוא נאה בעיני ה'. עליך להרגיל את עצמך להביט בו באופן זה. אחרת, אתה נמצא רחוק מאוד מהאופן בו מביט השי"ת. עיני ה' והעיניים שלך מביטות לשני כיוונים שונים.

עבודה מעשית

כדי לקנות דפוס חשיבה זה, על האדם להתאמן ולהרגיל עצמו בזה. אני ממליץ לכל אחד, כאשר יהיה לו זמן פנוי, לגשת לפינת הרחוב בשכונה חרדית, ולהביט בכל היהודים החרדים ההולכים ברחוב, ולחשוב כך: "אני נמצא כאן עבור המטרה של לנסות ולחקות את מחשבותי של השי"ת". אתה עובר ליד ישיבה ומביט בבחורים, לבושים בכובע וחליפה, ואומר לעצמך: "ה' מביט בהם באהבה כעת, אז גם אני אוהב אותם".

ולא רק בבחורי ישיבה – כל יהודי כשר! "בכם כיום הזה!" כולכם! ראו נא, כמה נדיבים הם עם ישראל! הם נותנים עשירית מהכנסתם לצדקה! ויש הנותנים אף יותר מכך! ראו כיצד הם עסוקים בלגדל את משפחותיהם; הם נאמנים לילדיהם, וילדיהם נאמנים אליהם!

עם קדוש

עם ישראל הוא עם קדוש, ומי ישווה לו כלל? האם קיים איסור ייחוד אצל אי מי מהגויים? אצלנו אלו הם דברים שבשגרה, לדוגמה כאשר מגיע משולח מארץ ישראל ומבקש להתארח בביתו של יהודי כשר. בעל הבית שמח לארח אותו, אולם הוא מסביר לו שעליו לצאת לעבודה מוקדם בבוקר, ואם כן, האורח גם כן יהיה צריך להשכים קום וצאת יחד עמו מהבית, מפאת איסור יחוד. אצל הגויים, עצם העלאת בקשה מעין זו היא דבר שלא ניתן להעלותו על הדעת; דבר זה היתה נחשבת מביכה ואף בלתי נימוסית, אולם יהודים מדברים גלויות אודות איסור יחוד. הם מתקשרים לרב עם שאלות באיסור יחוד. יהודי שאשתו ילדה ב"ה, וגיסתו הגיעה כדי לסייע בטיפול בילדיו הקטנים, התקשר אלי כדי לשאול מה עליו לעשות. עניתי לו שלעת עתה אסור לו לשהות בביתו. האם שמעתם על דבר כזה אצל אומות העולם? לא קיים דבר כזה! אבל היהודים מוטרדים תדיר בשאלות אלו, והם מקיימים את הלכות התורה!

אנחנו עם קדוש! אנחנו מונעים את עצמינו מתענוגים! כאשר יהודי רעב והוא חפץ לאכול, הוא אינו יכול להיכנס למסעדה הזו, ולא למקום הזה והזה. אם יהודי נמצא בעיר שלא קיים בה בית אוכל יהודי – הוא אינו אוכל! נקודה. מניעה של רצונות ותענוגים מעצמנו מכח חוקי התורה – זהו ממש קדש קדשים!

רחמנים בני רחמנים

ליהודי אסור לדבר לשון הרע. יהודים רבים שומרים על פיהם, ונוזהרים שלא לדבר בגנותו של חברו. איפה מוצאים דבר כזה? הראו לי עם נוסף המוכן לסבול למען האידיאליים שלו כמו שעם ישראל מוכן!

ורחמנותם של בני העם היהודי היא החזקה ביותר, גם כלפי הגויים. יהודים מרחמים על הנכרים יותר ממה שהם מרחמים אחד על השני. אני עוד זוכר כיצד באירופה, קבצן נכרי היה דופק בדלתו של יהודי, והיהודי היה מוציא אליו זוג נעליים ישנות; כמה שהגוי היה שמח בנעליים אלו! אף לא אחד מחבריו הגויים

העניק לו מתנה מעין זו. יהודים נתנו לו קובית סוכר - והוא היה אסיר תודה על כך! היהודים הם רחמנים בני רחמנים! מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ - היכן עוד ניתן למצוא אומה שכזו?

פסגתה של האנושות

אנשים מונעים עצמם מתענוגים, ובאים ללמוד תורה בבית המדרש בלילה! מדי יום ביומו! איזה מחזה מרהיב זה, בכל קהילות הקודש, לראות יהודים מתאספים יחד ללמוד תורה בלילה. ואיזה מחזה מרהיב זה, שנשות ישראל הכשרות אינן מחפשות בלויים מחוץ לביתן, אלא מוצאות את סיפוקן והנאתן בבית פנימה!

בית יהודי הוא בית המקדש! אם רואים מזוזה גדולה בפתח - אות היא שבתוך הבית מתנהל בית המקדש. גם אם דיירי הבית אינם מודעים לזה, משום שהם אנשים בעלי ענווה, שאינם נוהגים לשבח את עצמם, אולם עלינו מוטל להבין את גודל מעלתם האמיתית. אנשים אלו הם קדש קדשים! השכינה שורה בבית יהודי, ואין דבר יפה יותר בעולם כולו מאשר בית יהודי.

אין שום אומה בעולם המתחילה להשתוות לעם ישראל. זוהי חברה מפוארת, עם למופת! על העולם כולו לקחת ממנו דוגמא לתיקון המדות, לנעימות, לטהרה, ולהגינות. אנחנו רגילים לזה, ואיננו מעריכים את מה שיש לנו, אולם אם נעצור ונחשוב על כך, אנחנו פסגתה של האנושות!

לכן, עלינו לדבר על כך תדיר, עלינו להזכיר זאת לעצמנו, משום שהיצר הרע הולם בנו כל הזמן, ומנסה לגייס גם את שומרי התורה למלחמה כנגד עצמם!

הסוף הטוב

עלינו להחזיר זאת בשכלנו - שהקב"ה ברא את כל הבריאה בשבילנו; היקום כולו נוצר בשביל עם ישראל!

בכל מקום בו אנו נמצאים - השכינה נמצאת אתנו, ולא בשום מקום אחר! השכינה אינה נמצאת בחלל החיצון, לא באיזו גלקסיה מרוחקת, אלא היא ממש כאן - היכן שיהודים חיים ומקיימים את מצוות התורה. הקב"ה נמצא עמנו, והוא ימשיך לשכון בינינו עד אשר ישיבנו לירושלים ויבנה את בית מקדשנו!

ובאותו זמן, "יכירו וידעו כל יושבי תבל" - הכל יכירו את האמת, ירכינו ראשם ויודו על טעותם, ויאמרו, "הצדק תמיד היה אתכם, האמת תמיד היתה ותמיד תהיה, ש"הן לה' אֱלֹקֵינוּ הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַיִם הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר בָּהּ" ואף-על-פי-כן, "כִּי בְּאֲבֹתֶיךָ חֶשֶׁק ה' לְאַהֲבָה אוֹתָם וַיִּבְחַר בְּזַרְעָם אֲחֵרֵיהֶם בְּכֵם מִכָּל הָעַמִּים כִּי־הָיָה ה'!"

שבת שלום ומבורך!

פרושים וביאורים על סדר התפילה

מתוך ספר תפלת אביגדור - פירוש התפילה מאת רבינו זצ"ל

נקדש את שמך בעולם - כמו שכתוב (ויקרא כב, לב) ונקדשתי בתוך בני ישראל, וכתוב (ישעיה ח, יג) את ה' צבקות אותו תקדישו.

באמירת **קדושה** אנו מקיימים את היסוד העיקרי כי תכלית האומה הישראלית היא להכיר ולפרסם שלימות ה' וגדולתו. את זאת אנו עושים מתוך **בחירה בעולם הזה**, וזוהי שמחתנו ושכרינו **לעולם הבא**, ולכן, אחר הברכה על תחיית המתים, כל העדה קמים על רגליהם, כמו שיהיה בשעה שהמתים יחיו, שיקומו ויגידו אז הודאתם ושמחתם בתחייתם על ידי אמירת קדושה, שיעידו על שלימות וגדולת בוראם יתברך.

כשם שמקדישים אותו בשמי מרום - הטעם שחזו ישעיה (פרק ו) ויחזקאל (פרק א) את המראות שבהם ראו צבאות השמים עוסקים באמירת **הקדושה**, היה כדי ליתן לנו דוגמא האיך לשבח ולקדש את ה'. **כשם** שמקדישים שמו עם שכלם השלם, וברעש גדול, מתוך הכרתם בגדולת בוראם, כן אנו משתדלים לילך בדרכיהם. ואמר **בשמי מרום**, כי מדרגתם גבוהה משלנו עד אין שיעור, ואמירת קדושה שלנו היא רק סימן על אמירתם.

ושבחך אלקינו מפניו לא ימוש לעולם ועד - התיבות **לא ימוש** שוות למה שכתוב (ישעיה נד, י) וחסדי מאתך לא ימוש. ויש ג' ענינים בזה ששבחי אלקינו לא ימושו מפנינו:

- כל החסד **שבעבר** מחייבנו לדבר לעולם בשבחך.
- חסדו שיעשה עמנו **לעתיד**, שאנו מובטחים שיקיים יותר מההרים (שם), מחייב אותנו לדבר בשבחיו לעולם.
- עם זו יצרתי לי תהילתי יספרון (שם מג, כא). כי האומה הישראלית נבראה לתכלית של סיפור שבחי אלקינו. אמנם אנו רואים כאן שלא מספיק לדבר בשבחיו מפעם לפעם, אלא שבחך מפניו לא ימוש.

מזה ראינו **שקדושה** אינה רק לדבר על קדושת ה' במובנו הרגיל והפרטי, [קדושה לעומת חול], אלא ההכרה והשבח באופן כללי **על כל גדלו וטובו**, חסדו המלא עולם, וכאמור לדור ודור נגיד **גדלך, ושבחך**. ובאמת הפירוש של קדושה היא שלימות.

שאל איך ויגדך זקניך ויאמרו לך

מתוך תשובות שהשיב הרב זצ"ל לשואלים

שאלה:

מה אמור האדם לחשוב כאשר הוא קורא אל ה' ואינו נענה?

תשובה:

עליו לחשוב שהקב"ה מצפה שיקרא אליו עוד. ונניח שהוא קרא אליו עוד ועוד ובכל זאת לא נענה - לדוגמא, יהודי זקן המוטל על ערש דווי, הוא בן 119, ובאמת אינו יכול לצפות לחיות עוד זמן רב, ובכל זאת הוא מחליט לקרוא אל ה' ולבקש ממנו להמשיך לחיות, ולבסוף הוא נפטר. האם הוא בזבז את זמנו? בוודאי שלא! יתכן ובדקות אלו, האחרונות בחייו, הוא השיג יותר ממה שהשיג במשך כל חייו, משום שהוא חושב על השי"ת.

הזקן הזה מבקש מהשי"ת שישלח לו רפואה שלמה. יתכן ויהיו מבין הסובבים אותו שיחשבו שהדבר מגוחך - כמה שנים הוא עוד רוצה לחיות? האם 119 שנים אינם מספיק? והתשובה היא שלא, זה לא מספיק. הוא רוצה לחיות אלף שנים. מדוע שלא ירצה? הלא סבו זקנו מתושלח חי כמעט אלף שנים, ומדוע שלא ירצה אף הוא?!

אז הוא מחליט להתפלל ולקרוא אל ה', ומותר לו לנהוג כן! ואל נא תחשבו שהוא לא השיג את מבוקשו, כי הוא כן השיג אותו! הבכיה והצעקה אל ה' היא התכלית של ערש דווי - כדי שיצעק ויקרא אל ה', ובכך ישיג עוד ועוד הכרה בבורא יתברך. זהו ההישג הגדול ביותר! שאף אחד לא יתאכזב אם תפילותיו אינן נענות, משום שעל ידיהן משיג עוד ועוד הכרה בבורא!

מדור זה נתרם לע"נ:

להנצחות 076-599-4020